UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Primo de manifesta cohabitatione clericoru[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

Visual Library

Incipiūt capitula

ſtatutoꝝ eccleſie Colonienſ a bone memorie domino Cōrado archiepō Colonienſi edita.

Rimo de manifeſta cohabitatione clericorū.

Itē de manifeſta negociatione clericorum.

Itē de inſufficientia q̄ eſt illitteratura clericorum.

Item de tonſura clericoꝝ.

Itē de clericis ſymoniacis.

Item de clericis irregularibus

Item de dormitorijs. de lectura tabule capitularis. de lunationibus et kalēdis De memorijs defunctoꝝ et diuino officio pro eis faciendo. de modo eundi in capitulū agendi et procedendi in eodē De ordine miniſtrātiū ad altare. et de mō canonicorū comedendi ⁊ dormiendi omnia ſub vno contextu.

Itē de cāpanarijs ⁊ cuſtodib⁹ ſimul.

Item de decanis ſcholaſticis cantoribus et canonicis ſimul.

Itē de capellanis regalibus epālib⁹ et ꝑpoſitoꝝ. et qui nō dn̄t eſſe huiuſmodi capellani.

Item de piſtrinis eccleſiarū.

Item de prepoſitis et eorum capitulis q̄liter ſe inuicē habere debeant.

Item de electionibus capituloꝝ

Itē de emunitatibus et muris eaꝝ.

Incipiunt ſtatuta predicta.

In noīe dn̄i Amen.

Os Conradus dei gratia ſcē Colonienſ eccleſie archiepſ ſacri imperij per Italiā archicancellarius. In agrū dominice cure nr̄e cōmiſſum. de mādato aplico his diebus ꝑ oſtiū viſitatiōis ingreſſi plura in ipo q̄ vtiq credebamus offendiculorum inuenimus zizania diuerſoꝝ. Si eni mala opa conuerſatiōis et ſcandala ꝑuerſitatis in clero recte zizania ſunt cēſenda. incepti ſup hoc propoſitū negocij proſequamur. In primo quidē extirpando radicitus vicia vt deinde ꝟtutū germen laudabile. vn̄ fructus ſalutis proueniat inſeramus. Cū igitur iſta bonoꝝ plātatio germinū. ⁊ extirpatiōes viciorū. in agrū dn̄i abſq correctionis remedio fieri nō valeat oportune. ſm qualitates et modos exceſſuum correctiōis canonice modos ꝓuidim⁹ adhibendos. Sane cū ea que nobis genera diuerſorū offēdiculorū viſitātibus occurrūt/ in aliquibus clericoꝝ ſint iſta et q̄ſi maxīe in eoꝝ cōpluribus viſitata. manifeſta cohabitatio. habitus clericali incōgruus diſcipline. In nō nullis q̄ꝫ eorū negociatio deteſtāda. inſufficiētia que eſt illitteratura in multis. quos clericos ſolo noīe nō re. recta cōſideratione cēſemus. Et p̄t hec aliqua alia in nōnullis eorū occurrūt hn̄tia notam labis eccleſie. De manifeſta cohabitatiōe notatis ita ſꝫ canonicas precipimus ſanctiones.

De manifeſta cohabitatione clericoꝝ.

Vm eni manifeſtos cohabitatores ſeu cōcubinarios cenſeam⁹ Nō ſolū eos q̄ in ſuis domibus tenēt cōcubinas. verū oēs generaliter eos etiā qui mulieres focarias extra domos ſuas manētes ſuis manifeſte ꝓcurant ſumptibus et ſuſtentant. De his itaq precipimus q̄ tales inde in viſitatiōe noſtra notati. ceſſent de cetero a talis peccati cōmercio. et in penā cōmiſſi exceſſus intrent carcerem canonicalis diſcipline illū ſeruaturi ſm morē et cōſuetudinē diſcipline hacten⁹ obſeruate De his āt mulieribus ita precipimus. q̄ ſi infra emunitatē. qđ abſit. fuerint cōꝑte manētes vel ꝓpe emunitatem De-

[...]cani eccleſiarũ excõicationis ſentẽtiam ipſas ad receſſũ cõpellãt Ipſiq nihilominꝰ decanꝰ eas ad ſuos plebanos deſtinẽt recepturas ab eis vel alijs boni cõſilij quo ad remedia aĩarũ iuris penitẽtiam ſalutarẽ. Quia vero ſupdicti cohabitatores clerici. pat̃rimonium iheſu chriſti. in vſus malos cũ ſuis peccando focarijs expenderũt eos ꝓinde teneri ad ſatiſfaciendum eccleſie cuius bonis taliter in ſuis cõcupiſcentijs et peccati illecebris ſunt abuſi. decernimus. ⁊ ſatiſfactionis iſtius modũ nobis reſeruamus. ſꝫm canonicas ſanctiones. Et ꝙ ijdem clerici ſicut de multis eorũ cõperimus. ita huius peccati pnicioſa nimis aſſuetudine excecati. in eo ꝑſiſtere. vſqꝫ ad vite etiã ſue nouiſſima nõ verent̃. in tantũ. ꝙ in extremis agẽtes. ſiquid de bonis eccleſiaſticis habuerint. ea pueris ſuis legãt et deputãt. nõ contenti ꝙ inde in vita ſua aluerãt. ⁊ ſic fraudãt eccleſias. iheſu chriſti patrimonio. ſe qꝫ metipos culpe magis illaqueant corã deo talẽ abuſionẽ dãnabilẽ deteſtãdo dãnamus. ⁊ fieri de cetero diſtrictiſſime prohibemus. ¶ Itẽ et ipſi clerici. q̃ malã vtiqꝫ vitam in huiꝰ habitatiõis crimine ſunt agẽtes et mala ſaltẽ ſibi fama corã hoĩbus ⁊ toto clero de imꝑperioſa nimia detractione precaueant. ipſis ſub diſtrictione firmiſſima ꝓhibemꝰ. vt nuptijs filiorũ ſuorũ et filiarũ ꝑſonaliter nõ interſint Et in his nuptijs quãtũ vnqꝫ pt vitet̃ põpa et ſolennitas nuptialis.

De manifeſta clericoꝝ negociatiõe.

Cum negociatio in clẽico ⁊ vſura in laico q̃ſi eſſe vnius generis cenſeantur, ita precipimꝰ. ꝙ ceſſent de cetero a tali peccati malicia ⁊ in penã cõmiſſi exceſſus intrẽt canonicalis carcerem diſcipline. ſꝫm ꝙ ſuperius eſt expreſſuꝫ. Quia vero iſti turpis auaricie ſectatores. non deo ſed mãmone lucrificare elegerunt ⁊ malis inhyando lucris. chriſti ſimiliter pat̃monio ⁊ bonis eccleſiaſticis ſunt vſi illicite ⁊ indigne. eos proinde teneri ad ſatiſfaciendum eccleſie in cuius non fideliter ſed potius fraudulenter. negociati ſunt bonis. decernimus. et ſatiſfactionis iſtius modum ſꝫm ſanctionem canonicam nobis reſeruamus.

De inſufficientia que eſt illitteratura clericoꝛuꝫ.

Item de clericis in inſufficientia que eſt illitteratura notatis Cum enĩ de omnibus ſcientiaꝫ eminentem non requiramus ſed ꝙ ſciant legere et cãtare ad diuini officij miniſterium cõpetenter. Ita precipimus. ꝙ qui ꝑ ſe non poſſunt facere in choro cantandi debitũ et legendi. faciant ꝑ aliam ꝑſonaꝫ idoneam. ſꝫm ꝙ inde decani ſui diſcretio duxerit prouidendum

De tonſura clericoꝛum.

Item de clericis non clericaleꝫ tonſuram habẽtibus et veſtes habentibus clericũ nõ decentes Indecentia nanqꝫ veſtium in colore vel pompa nodoꝛuꝫ vel aptura veſtium a latere. aut nimia breuitate notatur. De his qꝫ de illis. diſtricte precipimus. vt tonſuram come que clericalis ſit. et ſuas coronas habeant competentes. et eas radere non omittant. quod tamen inuenimus aliquos omittere qđ maxime deteſtamur. duꝫ tales et taliter ſe gerentes. priuilegio clericali gaudere contendant. et ſignum illius priuilegij aſpnentur. ſub eadem diſtrictione. veſtium indecentium pompam et vſuꝫ firmiſſime inhibemus.

De clericis ſymoniacis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN